

Kilder til personoplysninger i IDA om uddannelse, arbejdsmarkeds- tilknytning og indkomst

Rapport fra IDA-projektet

**Sources of information on persons in IDA concerning
education, economic activity status and income**

Udgivet af Danmarks Statistik
2019

Arbejdsnotat nr. 27

**Kilder til personoplysninger i IDA om uddannelse,
arbejdsmarkedstilknytning og indkomst**

Rapport fra IDA-projektet

Udgivet af Danmarks Statistik

Januar 1991

ISBN 87-501-0793-3

ISSN 0105-2047

Pris: 25,00 kr. inkl. 22% moms

Oplag: 250

Danmarks Statistiks trykkeri, København

16 SEP.1991

**DANMARKS STATISTIK
BIBLIOTEKET**

© **Danmarks
Statistik
1991**

Enhver form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation, uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik, er forbudt efter gældende lov om ophavsret.

Undtaget herfra er citatretten, der giver ret til at citere, med angivelse af denne publikation som kilde, i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.

Forord

Denne rapport er første del af en samlet afrapportering om kilderne til og valget af personoplysninger i IDA-databasen.

Rapporten omfatter oplysninger om uddannelse, arbejdsmarkedstilknytning og indkomst. Øvrige oplysninger om demografiske forhold, samliv og familie findes i rapporten: "Kilder til personoplysninger i IDA vedrørende demografiske forhold, samliv og familie", Arbejdsnotat nr. 28. Opdelingen i to rapporter er alene sket af praktiske grunde.

Rapporterne er kildeorienterede og er primært tænkt til internt brug i Danmarks Statistik. De henvender sig derfor ikke i første række til den almindelige bruger af IDA-databasen. Rapporterne udgør en del af grundlaget for Hovedrapporten: "IDA - en integreret database for arbejdsmarkedsforskning", og indeholder en uddybende beskrivelse af de personoplysninger, der kort omtales i Hovedrapportens kap. 2 og 3. De kan derfor også være relevante for særligt interesserede brugere, der ønsker at vide mere om udvælgelsen af personoplysninger og om grundlaget for visse af de nykonstruerede variable.

Rapporten er opbygget således, at der i den *første* del er en beskrivelse af valgsituationen ved udvælgelsen af oplysninger til IDA. Herunder omtales kort nogle af de kilder, der *ikke* er anvendt i den første IDA. I den *anden* del gennemgås de udvalgte kilder i forbindelse med personoplysningerne til brug i IDA-databasen, og hvilke variable der er medtaget.

En forudsætning for arbejdet med at fastlægge disse oplysninger har været et samarbejde med mange af de ansatte i Danmarks Statistik, der har bistået med såvel rådgivning som praktisk hjælp. Konsulent *Finn Spieker*, Danmarks Statistik har gennemlæst udkast til rapporten og har bidraget med korrektioner og forslag til forbedringer.

Christina Hansen har forestået lay-out af rapporten, der er udarbejdet af *Søren Leth-Sørensen* på baggrund af arbejdet i projektgruppen.

Indholdfortegnelse

Forord	3
I. Generel diskussion	7
1. Indledning	7
2. Valgsituation	8
2.1. Kriterier for valg af oplysninger (variable)	8
2.2. Oplysningernes detaljeringniveau	10
2.3. Permanente/ad hoc variable	10
2.4. Fastholde mulighed for udvidelser	11
2.5. Konstruktion af nye variable til brug i IDA	11
3. Relevante statistikregistre i Danmarks Statistik	13
II. De anvendte statistikregistre	15
1. Beskæftigelsesstatistikregisteret (RAS)	15
1.1. Formålet med RAS	15
1.2. Principper for opgørelsen	15
1.3. Begrænsninger og problemer ved anvendelsen af oplysninger fra RAS i IDA	16
2. Arbejdspladsstatistikregisteret	21
2.1. Indhold	21
2.2. Oplysninger fra Arbejdspladsstatistikregisteret til IDA	22
3. Arbejdsløshedsstatistikregisteret	25
3.1. Indhold	25
3.2. Opgørelse af ledigheden i IDA	25
3.3. Oplysninger om arbejdsløshed i IDA	28
3.4. Oplysninger der ikke er medtaget	31
3.5. Ad-hoc variable fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret	31

4. Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)	32
4.1. Indhold	32
4.2. Oplysninger til IDA fra AKM	32
4.3. Oplysninger om arbejdsfunktion	33
5. Indkomststatistikregisteret	34
5.1. Indhold	34
5.2. Oplysninger til IDA fra Indkomststatistikregisteret	34
5.3. Forbehold	35
5.4. Oplysninger om typer af løn	35
6. Uddannelsesstatistikregisteret	36
6.1. Indhold	36
6.2. Oplysninger til IDA fra Uddannelsesstatistikken	36
6.3. Forbehold	37
6.4. Oplysninger der ikke er medtaget	38
Bilag 1: Oplysninger i IDA fra de anvendte personregistre	39
Oversigt 1. Oplysninger om personer i IDA fra Beskæftigelsesstatistikregisteret (RAS)	39
Oversigt 2. Oplysninger i IDA om arbejdssteder fra Beskæftigelsesstatistikregisteret (primært og sekundært arbejdssted)	40
Oversigt 3. Oplysninger i IDA fra Arbejdspladsstatistikregisteret	41
Oversigt 4. Oplysninger i IDA fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret	42
Oversigt 5. Oplysninger i IDA fra Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)	43
Oversigt 6. Oplysninger i IDA fra Indkomststatistikken	43
Oversigt 7. Oplysninger i IDA om uddannelse der indgår via RAS	44
Oversigt 8. Øvrige oplysninger i IDA fra Uddannelsesstatistikregisteret	44
Bilag 2: Skøn over erhvervs erfaring	45
1. Problemstilling	45
2. Datagrundlag	45
3. Samlet skøn over erhvervs erfaring i perioden 1964-1979	46
4. Årligt skøn fra 1980	48
5. Samlet skøn fra 1964	49

I. Generel diskussion

1. Indledning

IDA - Integreret Database for Arbejdsmarkedsforskning - har til hensigt at stille et nyt datamateriale til rådighed for forskere, der interesserer sig for at belyse og analysere udviklingen på det danske arbejdsmarked.

I IDA-databasen opereres med personer og virksomheder som de basale enheder. Endvidere gælder der det specielle for IDA, at det er muligt at sammenknytte personer og virksomheder på et bestemt tidspunkt i løbet af en årsperiode. Dette giver den tredje type enhed, nemlig ansættelser. For personernes vedkommende findes i IDA hele Danmarks befolkning, for virksomhederne er der tale om godt 200.000 enheder (arbejdssteder), mens ansættelserne udgør ca. 2,5 mill. Datagrundlaget for IDA er først og fremmest Beskæftigelsesstatistikregisteret i Danmarks Statistik. Dette register er udgangspunkt for den årlige Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS), og det er dannet ved samkøring af en række forskellige statistikregistre i Danmarks Statistik. Oplysningerne findes fra og med 1980. Det er hovedsageligt disse årlige opgørelser sammen med oplysninger om arbejdsstederne fra Arbejdspladsstatistikregisteret, der anvendes for at følge såvel personer som virksomheder over tid. Herved kan arbejdsmarkedsmobilitet i bred forstand undersøges.

I denne rapport er det hensigten først at give et indtryk af de overvejelser og beslutninger, der har ligget bag udvælgelse af oplysninger til IDA-databasen. For det andet gennemgås de forskellige kilder til person-oplysningerne, idet dog oplysningerne fra Befolkningsstatistikregisteret om demografiske og familiemæssige oplysninger findes i en særskilt rapport¹.

¹ "Kilder til personoplysninger i IDA vedrørende demografiske forhold, samliv og familie", Arbejdsnotat nr. 28, Danmarks Statistik, 1991.

2. Valgsituation

2.1. Kriterier for valg af oplysninger (variable)

Normalt er det grundlæggende princip ved udvælgelsen af oplysninger, at man tager udgangspunkt i den konkrete problemstilling, der skal belyses. IDA-basen skal i modsætning hertil kunne anvendes til en række forskellige problemstillinger, der ikke alle - eller hvoraf kun en lille del - kan være kendte på nuværende tidspunkt. Der har derfor ikke været mulighed for at foretage udvælgelsen af oplysninger på grundlag af et begrænset sæt af konkrete problemstillinger.

I stedet er der blevet opstillet nogle generelle kriterier for valg af oplysninger til IDA-basen, som det fremgår af det følgende.

Brugerønsker

En af ideerne med IDA er at stille data til rådighed for arbejdsmarkedsforskere i en form, der forhindrer mange af begynderproblemerne ved anvendelsen af registeroplysninger. Brugerønskerne har derfor været af central betydning for valget af variable.

IDA-gruppen har indsamlet synspunkter på brugerønskerne gennem deltagelse i seminarer o.lign., hvor der har været fremlagt resultater fra den nyeste danske arbejdsmarkedsforskning. Endvidere har gruppen gennemført en besøgsrunde til forskellige dele af landet (København, Århus, Ålborg og Esbjerg), hvor arbejdsmarkedsforskere fra de forskellige miljøer har deltaget.

Relevans

I IDA følges personer og virksomheder over tid og samspillet mellem disse to enheder er det særlige aspekt, der kan belyses i IDA. Relevansen består derfor i, at de variable, der medtages i IDA, i en eller anden forstand bør være interessante i netop denne samspilssammenhæng. Oplysninger, der kun vanskeligt kan tænkes at have betydning i denne sammenhæng, er derfor ikke medtaget, idet oplysninger af denne type i stedet bør indgå i specielle person- eller virksomhedsregistre.

Tilgængelighed

De oplysninger, der kan være relevante i IDA-sammenhæng, adskiller sig fra hinanden ved deres tilgængelighed. Herved tænkes der på, at visse data blot kan sammenkøres ved hjælp

af identifikationsnøglerne i IDA, mens der i andre situationer kan forudses et større arbejde med at bringe oplysningerne i en anvendelig form eller at løse koblingsproblemer på grund af forskellige identifikationsoplysninger og/eller enhedsdefinitioner. Oplysninger, der i denne forstand er enklere at få med, er - alt andet lige - medtaget fremfor oplysninger, som det vil kræve et større arbejde at få fat i. Med IDA-projektets begrænsede ressourcer har der foreligget en prioriteringssituation.

Ønsket om relativ enkel tilgængelighed har endvidere medført, at udelukkende data, der allerede findes i forskellige af Danmarks Statistiks statistikregistre, er blevet overvejet som mulige kilder. Oplysninger fra andre kilder kan dog teknisk set efterfølgende kobles sammen med oplysningerne i IDA.

Dækningsgrad

Hermed tænkes der på, at data, der indgår i IDA, bør kunne beskrive en rimelig stor andel af enhederne over en længere årrække. Oplysninger, der opfylder dette krav, er derfor valgt fremfor oplysninger, der kun kan bruges ved analyse af mindre delmængder. Fx har det været overvejet at forsøge at koble oplysninger fra Industriregisteret sammen med virksomheder i IDA. I dette tilfælde vil man netop være i en situation, hvor disse oplysninger kun ville være relevante for en relativt lille andel af det samlede antal virksomheder. Den væsentligste grund, til at forsøget ikke er blevet gjort, har dog i dette konkrete tilfælde især været ressource- og tidsmæssige hensyn. Der kan naturligvis være tale om særlige tilfælde, hvor meget centrale oplysninger medtages, selvom der kun er tale om oplysninger for en delmængde.

Et tilsvarende synspunkt kunne i nogen grad også anvendes ved en tidsmæssig betragtning. Variablene i IDA skal helst kunne beskrive situationen over en længere årrække. Oplysninger, der ikke kan skaffes, eller som ikke foreligger tilbage til 1980, kan det dog være relevant at medtage, hvis de er tilstrækkeligt interessante. Det gælder fx for visse af indkomstoplysningerne.

Dybde fremfor bredde

I en situation, hvor der skal foretages et valg mellem en mere fyldestgørende behandling af allerede medtagne variable og indlæggelse af nye variable, er der satset på at sikre det bedste fundament ved at koncentrere kræfterne om et afgrænset sæt oplysninger.

2.2. Oplysningernes detaljeringsniveau

I forbindelse med leveringen af oplysninger til IDA-projektet fra andre registre i Danmarks Statistik har det nærmere skullet aftales, hvilket detaljeringsniveau oplysningerne skal findes på i IDA.

Et synspunkt kunne være, at der bør medtages så detaljerede oplysninger som muligt, idet man derved sikrer alle adgang til disse oplysninger. Der er hermed også mulighed for at gruppere primær-oplysningerne efter den enkeltes egne ønsker. Ulempen er naturligvis, at omfanget af oplysninger bliver meget omfattende, hvilket giver sig udslag i rent praktiske problemer.

Modsat kan fremføres, at det er væsentligt enklere at bevare overblikket over datamaterialet, når antallet af variable og variabelværdier er begrænset. Det må formodes, at en typisk analysesituation vil bestå i, at fx mobiliteten skal "forklares" ved hjælp af et udvalg af variable. Enkle opdelinger af de centrale variable kan her gøre det lettere at overskue effekterne af de forskellige variable. Visse af oplysningerne i Danmarks Statistiks registre har præg af at være taxonomier², hvor kategorierne er dannet ud fra umiddelbart synlige eller på anden måde let konstaterbare kriterier. Set ud fra teoretiske overvejelser kan sådanne meget detaljerede opdelinger være helt uanvendelige, da de ikke umiddelbart er relevante i en analytisk sammenhæng.

Ulempen ved at anvende mere generelle oplysninger er, at det efterfølgende kan vise sig nødvendigt for nogle brugere, at der foretages en ny kobling med primær-registrene for at få adgang til enkelte, centrale oplysninger på et mere detaljeret niveau.

Afvejningen af de ovennævnte modsatrettede hensyn har i visse tilfælde været problematisk.

2.3. Permanente/ad hoc variable

Ved fastlæggelsen af hvilke oplysninger, der skal indgå som *permanente* variable i IDA, har et af de væsentlige kriterier som omtalt været, om de pågældende variable må formodes at være relevante i sammenhæng med problemstillinger, der omhandler personer og virksomheder.

² Se fx Wright, E.O.: "Classes", side 297, Verso Editions, London 1985.

Ud over de permanente variable kan der til mere specielle formål efterfølgende knyttes andre variable - *ad hoc variable* - til basen. Hvis der er tale om registeroplysninger, vil det forudsætte, at der foretages et udtræk fra de relevante registre, som dernæst kobles til IDA-databasen.

2.4. Fastholde mulighed for udvidelser

Der er i det endelige datamateriale taget hensyn til, at det skal være muligt at koble oplysningerne i IDA med andre/nye kilder. Dette sikres ved bl.a. at fastholde de identifikationsoplysninger, der kan anvendes som nøgle for de forskellige typer af enheder: personer, familier (henvisningsnummer), boliger (adresseoplysninger) og virksomheder. For det første vil der være områder, som ikke når at blive behandlet i IDA, og for det andet er der arbejde i gang med produktion af statistik på nye områder. Bestræbelserne har derfor gået ud på at holde så mange døre åbne som muligt for nye/supplerende oplysninger.

2.5. Konstruktion af nye variable til brug i IDA

Situationen med hensyn til variable til IDA har været den, at der i andre statistikregistre i Danmarks Statistik findes en række relevante oplysninger, der har kunnet indgå i IDA uden større problemer og uden væsentlig bearbejdning.

Imidlertid kan der også konstrueres nye variable eller indikatorer ved hjælp af kombinationer af flere variable, evt. fra flere registre. Når der er tale om at anvende oplysninger fra registre, vil det normalt dreje sig om data, der oprindeligt stammer fra administrative registre. Dvs. at primær-oplysningerne i denne type registre ikke er indsamlet ud fra ønsker, der nødvendigvis er i overensstemmelse med forskningsmæssige krav³.

Nykonstruerede variable i IDA, der er dannet ud fra oplysningerne i et *enkelt* register, er i en vis udstrækning nærmere omtalt i det følgende under de relevante registre. Det drejer sig bl.a. om følgende statistikregistre:

³ For en nærmere beskrivelse heraf, se "Personstatistik på registergrundlag", Danmarks Statistik 1982. Et eksempel på en variabel, der er dannet ved at kombinere oplysninger fra flere kilder, kan nævnes variabelen "Arbejdsstilling" i Beskæftigelsesstatistikregisteret, der belyser en persons stilling i forhold til arbejdsmarkedet ultimo november.

- Arbejdspladsstatistikregisteret, hvor der ud fra oplysningssedlerne er blevet konstrueret nye oplysninger om ansættelserne mv.
- Arbejdsledighedsstatistikregisteret, hvor der er dannet nye variable om ledighedsperioder og skift af ledighedstilstande
- Befolkningsstatistikregisteret, hvor der er konstrueret en ny familietype og dertil knyttede oplysninger.

Andre af de nykonstruerede variable - herunder de, der forudsætter oplysninger fra *flere* registre - er derimod ikke medtaget i denne rapport, men er i stedet omtalt i særskilte rapporter eller i databeskrivelsen til IDA-databasen.

3. Relevante statistikregistre i Danmarks Statistik

Med hensyn til andre oplysninger vedrørende *personerne* findes der i Danmarks Statistik en række forskellige registre med oplysninger, der kan være af interesse i forbindelse med undersøgelser af mobilitet på arbejdsmarkedet mv.

I forbindelse med IDA's konstruktion er følgende blevet anvendt:

Beskæftigelsesstatistikregisteret (RAS)

Arbejdspladsstatistikregisteret

Arbejdsløshedsstatistikregisteret

Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)

Indkomststatistikregisteret

Uddannelsesstatistikregisteret

Befolkningsstatistikregisteret

I det følgende omtales i korthed de oplysninger, som det har været overvejet at medtage i IDA-basen, men som af forskellige grunde *ikke* er kommet med.

BBR-oplysninger

Det er givet, at oplysninger fra Bygnings- og boligregisteret om boligform og indretning er af interesse i sammenhæng med fx analyser af flyttemønstre. Begrundelsen for ikke at medtage BBR-oplysninger er for det første, at der er tale om oplysninger, der forholdsvis enkelt kan kobles sammen med de øvrige oplysninger ved hjælp af personernes adresseoplysninger. Endvidere er der tale om en relativt opfattende oplysninger. Det betyder, at hvis der skulle foretages et dækkende udvalg herfra, ville disse oplysninger komme til at fylde forholdsvis meget i basen.

Endvidere indeholder IDA oplysninger om indkomstforhold, hvorfra der er medtaget en oplysning om overskud/underskud i forbindelse med ejerbolig, som en simpel indikator på om den pågældende person ejer fast ejendom.

Lønstatistikken

Funktionærlønstatistikken indeholder oplysninger for virksomhederne på personniveau⁴. For personerne findes der, i de oplysninger Danmarks Statistik indsamler, oplysninger om

⁴ "Løn- og indkomststatistik", nr. 2, 1990.

fødselsdato og -år, men ikke om de sidste 4 cifre i personnummeret. Der er derfor ikke mulighed for at matche på personniveau. I princippet kunne oplysningerne derimod anvendes til at karakterisere virksomhederne (på firma-niveau), men ikke på arbejdsstedsniveau.

Med hensyn til oplysningerne om arbejderlønnen⁵, så findes disse oplysninger kun i aggregeret form i Danmarks Statistik.

Oplysninger om indkomsterstattende ydelser

Der arbejdes i Danmarks Statistik på at opbygge et integreret register for indkomsterstattende ydelser. Der tænkes her på ydelser vedrørende:

- pensioner
- efterløn
- arbejdsløshed
- sygedagpenge
- bistandslovsydelser

Fordelen ved at anvende disse oplysninger er, at der kan opgøres antallet af såvel brutto- som nettomodtagere, den samlede varighed og det udbetalte beløb. I første omgang er det hensigten at danne et register på årsbasis.

For specielt interesserede kan der være mulighed for at hente supplerende oplysninger om de ovennævnte forhold ud over dem, der findes i IDA⁶.

⁵ "Løn- og indkomststatistik", nr. 3, 1990.

⁶ Se fx Andersen, J. og Elm Larsen, J.: "Arbejdsløs og på bistand - hvor længe", Sociologi 1988.

II. De anvendte statistikregistre

1. Beskæftigelsesstatistikregisteret (RAS)

1.1. Formålet med RAS

Hensigten med at danne Beskæftigelsesstatistikregisteret er at opgøre befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på et givet tidspunkt i løbet af året. Udgangspunktet er således en relativ kort referenceperiode, nemlig den sidste uge i november måned.

Befolkningen kan i RAS for det første opdeles i beskæftigede og arbejdsløse, der tilsammen udgør personer i arbejdsstyrken, og i personer uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere kan oplysningerne anvendes til nærmere at belyse, hvilken sammenhæng der er mellem karakteristika ved personerne og deres relation til arbejdsmarkedet, idet der indgår en række baggrundsoplysninger om personerne. Det er oplysninger så som køn, alder og uddannelse⁷.

I et tidsmæssigt perspektiv er resultaterne fra RAS i første række interessante til belysning af nettoforskydninger på arbejdsmarkedet. Herved kan fx spørgsmål om udviklingen i antallet af personer i arbejdsstyrken eller om stigning eller fald i erhvervsfrekvensen besvares. Bruttoopgørelser, der fx viser hvordan personerne skifter mellem arbejdsløshed og beskæftigelse fra et år til det næste, kommer så at sige i anden række⁸.

1.2. Principper for opgørelsen

Opgørelsen af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet foretages udelukkende ud fra registeroplysninger. Det indebærer, at de anvendte data er bearbejdet og kombineret i Danmarks Statistik med henblik på netop at blive anvendt i denne sammenhæng.

⁷ I bilag 1 findes der i Oversigt 1 og 2 en liste over oplysningerne fra RAS, der indgår i IDA. Tilsvarende oversigter findes i bilaget for de øvrige anvendte registre.

⁸ Der udarbejdes i Danmarks Statistik normalt en årlig artikel i serien "Arbejdsmarked" vedrørende bruttobevægelser på arbejdsmarkedet.

Opgørelsen foretages på den måde, at der først dannes en række bruttopopulationer for selvstændige, lønmodtagere, arbejdsløse m.v.⁹. En bestemt person kan i princippet henregnes til flere af disse bruttopopulationer, og i næste trin foretages derfor en prioritering for de enkelte personer mellem de mulige grupper. I visse tilfælde kan en person have en sekundær beskæftigelse, som fastlægges efterfølgende.

Ud over selve tilknytningen til arbejdsmarkedet findes en række oplysninger om personen på basis af oplysninger fra andre statistikregistre. Det drejer sig fx om oplysninger vedrørende

- social baggrund
- uddannelse
- indkomst

Endvidere findes oplysninger om den virksomhed, som en person i givet fald er beskæftiget i. Det kan være som arbejdsgiver/selvstændig, medhjælpende ægtefælle eller lønmodtager. Det drejer sig om oplysninger om:

- branche (ud fra ISIC)
- ejerform
- adresse (kommune-, vejkode, husnummer)

1.3. Begrænsninger og problemer ved anvendelsen af oplysninger fra RAS i IDA

Den årlige, totale opgørelse af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet og til et givet arbejdssted giver et enestående datamateriale, som i IDA - sammen med oplysninger om arbejdsstederne - er det datamæssige grundlag for at følge personer og virksomheder over tid.

Men anvendelsen af RAS-oplysninger som et af de afgørende udgangspunkter for IDA giver naturligvis visse begrænsninger og problemer. Det skyldes for det første selve op-

⁹ For en mere detaljeret beskrivelse: Se den årlige artikel om den Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, senest i "Arbejdsmarked" 1989, nr. 19.

gørelsesmetoden eller det valgte design i RAS, og for det andet visse af de operationelle definitioner, der bruges i RAS.

Designmæssige svagheder i IDA-sammenhæng

Oplysningerne i RAS fremkommer på samme måde, som hvis der var tale om en panelundersøgelse med hele befolkningen som svarpersoner. Opgørelsen foretages med udgangspunkt i situationen på et bestemt tidspunkt, og populationen "undersøges" så igen året efter.

Dette medfører, at der hovedsageligt findes statusoplysninger vedrørende opgørelsestidspunktet i november måned, herunder specielt hvad angår personernes beskæftigelse. Det er kun lidt, der kan uddrages af RAS om, hvad der er sket i perioden *imellem* 2 opgørelsestidspunkter.

Visse nyere analysemetoder som Event-history-analysis¹⁰ forudsætter et nøjere kendskab til tidspunktet for en given begivenhed ved fx overgang fra beskæftigelse til arbejdsløshed.

Fastlæggelsen af en persons tilknytning til arbejdsmarkedet i en kort referenceperiode kan give problemer ved analyser af mobiliteten over tid. Fx kan det for visse grupper med en "løsere" tilknytning til arbejdsmarkedet være "tilfældigt", om de klassificeres som fx beskæftigede eller arbejdsløse. Over tid vil det sige, at der fx først kan blive registreret en overgang fra beskæftigelse til arbejdsløshed og efterfølgende en overgang fra arbejdsløshed til beskæftigelse. Ud fra en analytisk synsvinkel ville det have været en fordel også at kende personens "normale" eller typiske tilknytning til arbejdsmarkedet og til en given arbejdsgiver.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at RAS - betragtet som en panelundersøgelse - har den iøjnefaldende fordel, at der ikke er noget bortfaldsproblem, som ellers giver store vanskeligheder ved gennemførelsen af denne type undersøgelser.

I RAS opgøres antallet af selvstændige uden ansatte ikke ud fra virksomhedssiden, men ud fra person-siden. Opgørelsen foretages på den måde, at hver person højst kan være selvstændig i én virksomhed. Det medfører, at antallet af virksomheder uden ansatte bliver undervurderet, så antallet af virksomheder i IDA bl.a. af denne grund ikke kommer til at svare til det totale antal aktive enheder.

¹⁰ Se fx Tuma, N.B. & Hannan, M.T.: "Social Dynamics", Academic Press 1984.

Tilsvarende kan man sige, at der kan være tilfælde, hvor antallet af ansatte på virksomhederne kan være "for lavt" som følge af, at en person i RAS højest kan have 2 ansættelser på et givet tidspunkt.

Operationelle svagheder i IDA-sammenhæng

I RAS indgår en række oplysninger, der tidsmæssigt ikke knytter sig til referenceperioden, der i princippet er den sidste uge af november. Det er på dette tidspunkt, at personernes tilknytning til arbejdsmarkedet fastlægges.

Disse uoverensstemmelser med hensyn til tidsreferencer er givetvis uden større betydning i forbindelse med status-opgørelser af befolkningens arbejdsmarkedsmæssige situation. Når der som i IDA kan inddrages et tidsmæssigt perspektiv, kan man dog ikke se bort fra, at der er mulighed for fejlfortolkning af visse resultater.

Problemet vedrørende den tidsmæssige fastlæggelse af oplysninger i RAS skyldes, at personernes arbejdsmarkedsmæssige tilknytning hovedsageligt refererer til situationen i slutningen af november måned, mens visse af de øvrige oplysninger af forskellige årsager refererer til andre tidspunkter i løbet af året.

Oplysninger om det samlede antal personer i RAS (populationen) og andre oplysninger fra Befolkningsstatistikregisteret vedrører situationen ultimo året, dvs. en måned senere. Herved kommer antallet af personer i RAS til at stemme overens med de årlige opgørelser af befolkningens fordeling efter de forskellige geografiske inddelinger. Men det betyder også, at der kan være personer i RAS, der ikke er placeret med hensyn til arbejdsmarkedsmæssige forhold, fordi de er indvandret i perioden fra slutningen af november til 31. december. Oplysninger om bopælsadresse vedrører ligeledes situationen ved årsskiftet. For de personer, der er flyttet i december måned, kan der derfor være forkerte oplysninger med hensyn til fx pendling.

Lønmodtageres socio-økonomiske placering - herunder stillingskategori - er at betragte som en årsoplysning, dvs. en oplysning der ikke nødvendigvis vedrører situationen i november. De afgørende oplysninger kommer for de offentligt ansattes vedkommende fra de offentlige lønsystemer, mens oplysninger for de privat ansatte hovedsageligt stammer fra oplysninger om stilling fra selvangivelserne, suppleret med oplysninger om A-kasse, branche mv. En oplysning om en ændring af stilling for en lønmodtager bør derfor vurderes ud fra dette perspektiv og behandles med varsomhed, da pålideligheden af disse oplysninger for især de privat ansatte kunne være bedre. Det skal også ses i det perspektiv, at kriterier-

ne for at blive klassificeret som "lønmotager" i RAS medfører, at personer med en løseret tilknytning til arbejdsmarkedet også indgår. For denne gruppe er oplysningerne - alt andet lige - af ringere kvalitet.

Oplysninger om almen- og erhvervsuddannelse refererer til situationen pr. 1. oktober i det enkelte år. Statusoplysninger i Arbejdsledighedsstatistikregisteret om forsikringskategori og A-kasse belyser situationen i midten af december måned. I øvrigt er primær-oplysningerne fra Arbejdsledighedsstatistikregisteret specielle derved, at de kan beskrive ledigheden for de enkelte personer på uge-niveau.

Placering af personen i RAS efter arbejdsstilling er naturligvis behæftet med en vis usikkerhed. Nogle af problemerne hermed skal kort omtales.

For de selvstændige kan erhvervsaktiviteten i visse tilfælde være ringe; for fx personer der er klassificeret som momsbetalere gælder, at et afgørende kriterium er, om der er indbetalt moms for mindst et kvartal i året.

En mindre gruppe af lønmotagere er klassificeret på grundlag af en lodtrækningsprocedure, hvor sandsynligheden for at blive udtaget som lønmotager bl.a. afhænger af det indbetalte ATP-beløb. Dette skyldes, at en vis del af oplysningssedlerne er mangelfuldt udfyldt med hensyn til datomarkeringerne om ansættelse¹¹. Dette betyder naturligvis, at beskæftigelsen på et givet arbejdssted kan øges med de udtrukne personer. Hvis der i øvrigt ikke er andre ansatte på arbejdsstedet i november kan dette medføre, at alle beskæftigede er personer, der er udvalgt ved lodtrækning.

I den normale arbejdsstedsstatistik ses der bort fra arbejdssteder, hvor der udelukkende er ansat disse "lodtræknings-ansatte"¹². Men da IDA netop vedrører forholdet mellem ansatte og arbejdssted, har det været nødvendigt at bringe personernes ansættelse og arbejdsstedernes beskæftigelse antalsmæssigt på "samme form". I IDA opgøres derfor antallet af arbejdssteder inklusive disse arbejdssteder, hvor der udelukkende er tale om ansatte, der er udtrukket gennem lodtrækning.

¹¹ Jf. "Anvendelse af oplysningssedlerne i IDA", Arbejdsnotat nr. 30, Danmarks Statistik, 1991.

¹² Se fx "Generel erhvervsstatistik og handel", 1988, nr. 12, hvori metoden ved opgørelsen af den registerbaserede arbejdsstedsstatistik er beskrevet.

Hvis oplysninger for et givet arbejdssted i flere år er mangelfulde, kan denne udvælgelses-procedure give fluktuationer i november-beskæftigelsen.

Endelig skal det bemærkes, at det kun er personer, der modtager løn, der kan blive klassificeret som lønmodtagere. I internationale opgørelser er det normalt også at medtage personer, der arbejder i familiens virksomhed uden løn som "beskæftigede". I RAS er personer, der hjælper til i familiens virksomhed, kun medregnet, hvis de modtager løn.

Fastlæggelsen af, hvilken tilknytning til arbejdsmarkedet der for en given person er den vigtigste og næstvigtigste, sker ud fra generelle antagelser om betydningen og sikkerheden af de forskellige oplysninger. For personer, der har flere ansættelser som lønmodtagere, skal man være opmærksom på, at når der i RAS skelnes mellem den primære og sekundære ansættelse, så svarer dette ikke nødvendigvis til fuldtids- og deltidsjob. Der kan i princippet være tale om fx to deltidsjobs eller to fuldtidsjobs. I RAS kan det ugentlige timetal i de enkelte ansættelser kun beregnes ud fra oplysninger om bl.a. ATP-indbetalingerne og ansættelsesperiodens længde, og er derfor behæftet med nogen usikkerhed.

2. Arbejdspladsstatistikregisteret

2.1. Indhold

I dette statistikregister, der bl.a. gør det muligt at koble oplysninger om personer, arbejdssteder og boliger sammen, findes detaljerede oplysninger om en persons lønmodtageransættelser i løbet af året.

Der er bl.a. tale om følgende oplysninger for den enkelte ansættelse:

- SE-nummer (arbejdsgiver-nummer)
- arbejdsstedskode (identifikationsnummer for det lokale arbejdssted)
- datofelter vedrørende ansættelsesperiode
- lønnens størrelse
- indbetalt ATP

Ved dannelse af oplysninger til Beskæftigelsesstatistikregisteret kombineres disse primæroplysninger til en række afledte variable; fx beregnes antallet af dage, som personen er ansat hos en given arbejdsgiver. Imidlertid indgår ikke alle disse oplysninger i den endelige udgave af Beskæftigelsesstatistikregisteret.

Ansættelsesoplysninger kan bl.a. anvendes til at belyse personernes ansættelsesforløb i løbet af året. Herved kan statusoplysningerne suppleres med oplysninger om antallet af ansættelser¹³, ud over dem der vedrører beskæftigelsen i november. En beregning af en tilnærmet timeløn, forstået som en beregning af forholdet mellem løn og arbejdsomfang (baseret på bl.a. ATP-indbetalinger og ansættelsesperiodens længde) forudsætter ligeledes, at data herom medtages¹⁴. Det er således meget centrale oplysninger, som der derfor er blevet satset på at fremskaffe¹⁵.

¹³ Se fx Nielsen, Peter: "Markedsdynamik og arbejdsformidling", ATA-projekt, Ålborg 1987.

¹⁴ Se Westergård-Nielsen, N.: "Timeløn, kompensationsgrad, erhvervs erfaring og uddannelse", Studies in Labor Market Dynamics 1988:3, Århus.

¹⁵ En samlet oversigt findes i Bilag 1.

2.2. Oplysninger fra Arbejdspladsstatistikregisteret til IDA

Samtlige ansættelsesoplysninger

Følgende data fra oplysningssedlerne fra dette register anvendes i IDA-procedurer:

- datomarkeringer fra oplysningsseddelen
- ATP i ansættelsen
- løn i ansættelsen

Disse data anvendes til for hvert ansættelsesforhold at beregne antallet af ansættelsesdage hos en given arbejdsgiver. Endvidere dannes en variabel, der angiver om personen er ansat hos den pågældende arbejdsgiver i november (ansat, ikke-ansat eller uoplyst periode).

For at danne oplysningerne om ansættelsesperiode og om ansættelsen evt. er gældende i november har det været nødvendigt, at de oprindelige data påny gennemløber EDB-procedurer, der svarer til de oprindelige i RAS-kørslerne.

I de oprindelige kørsler blev der matchet med oplysninger fra Erhvervsregisteret, der angiver om de pågældende arbejdsgivere er aktive i november. Under 3 pct. af oplysningssedlerne i 1984 stammer fra arbejdsgivere, der ikke er aktive i november. Disse oplysninger, som gør det muligt at udskille de inaktive arbejdsgivere i november, er ikke gemt. Det er i praksis ikke muligt at gendanne oplysningerne, der angiver, hvorvidt arbejdsgiverne er aktive eller ej. Da disse oplysninger, som det fremgår, kun har betydning for en meget lille del af oplysningssedlerne, ses der i denne forbindelse bort fra dem.

Oplysninger om den primære og sekundære ansættelse i november

Som IDA-variable medtages følgende oplysninger vedrørende den primære og sekundære lønmodtageransættelse i november, dvs. vedrørende de to vigtigste ansættelser på dette tidspunkt:

1. antal ansættelsesdage
2. ATP i ansættelsen
3. løn i ansættelsen

Øvrige oplysninger

Ud over de to oplysningssedler, der knytter sig til den primære og sekundære ansættelse i november, vil der for nogle personers vedkommende findes et antal yderligere oplysningssedler.

Disse resterende oplysningssedler behandles i IDA på forskellig måde, alt efter oplysning om ansættelse på novemberdatoen. Der kan være tale om følgende 3 situationer vedrørende ansættelse i november:

- ansat i november (det vil her sige udover primær/sekundær ansættelse)
- uoplyst om person er ansat i november
- ikke ansat i november

Oplysninger i de to sidste grupper behandles på samme måde i det følgende. Kun data fra oplysningssedler med lønbeløb over det pågældende års løngrænse¹⁶ anses for relevante for at sikre, at det er ansættelser af et rimeligt tidsmæssigt omfang, der medtages oplysninger om.

For de resterende oplysningssedler, hvoraf det fremgår, at personen (ligeledes) er *ansat i november*, medtages følgende oplysninger:

1. Antal ansættelser over løngrænse
2. Sum af lønbeløb for disse ansættelser

Begrundelsen for at medtage disse oplysninger er, at det derved bliver muligt at opdele de beskæftigede efter, hvor mange jobs de i alt har på opgørelsestidspunktet i november, og hvor stor en andel af indkomsten, der kommer fra disse jobs.

For de øvrige, resterende oplysningssedler, dvs. med *uoplyst* ansættelsesperiode eller hvor personen *ikke er ansat i november*, udvælges den ansættelse, der kan betragtes som den vigtigste i den resterende del af året (og som altså *ikke* vedrører ansættelser ultimo november). Det sker ved at sortere de ansættelser, hvor ATP-beløbet er større end 0 og lønnen over løngrænsen, efter:

- løn (faldende)
- ATP-indbetaling (faldende)

¹⁶ Se de årlige artikler om den Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Den første ansættelse udvælges og følgende oplysninger medtages:

1. Arbejdsgivernummer
2. Arbejdsstedskode
3. Formålskode (kommunalt ansatte)
4. Løn i ansættelsen
5. ATP i ansættelsen
6. Antal dage ansat

For de resterende oplysninger af denne type opgøres:

1. Antal ansættelser
2. Sum af lønbeløb for disse ansættelser

Hensigten med at medtage de sidstnævnte oplysninger er at kunne afgøre, om en person har haft en anden væsentlig ansættelse *i løbet af året*, men som altså ikke var gældende i november. Oplysninger om øvrige ansættelser uden for novembertidspunktet kan ligeledes anvendes til karakterisere en persons ansættelser i løbet af året.

3. Arbejdsløshedsstatistikregisteret

3.1. Indhold

I Arbejdsløshedsstatistikregisteret findes de detaljerede personoplysninger vedrørende evt. ledighed og årsagen hertil. Oplysningerne foreligger på ugebasis for de enkelte år og dækker en årsperiode, der starter og slutter medio december måned. Oplysninger om A-kasse-tilhørsforhold og forsikringskategori refererer til udgangen af denne "skæve" årsperiode, dvs. på et tidspunkt, der kun afviger lidt fra opgørelsetidspunktet i RAS ultimo november.

Ledigheden i referenceugen i den sidste uge i november findes allerede oplyst gennem de oplysninger fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret, der er medtaget i RAS.

3.2. Opgørelse af ledigheden i IDA

Der er flere formål med at indhente supplerende oplysninger fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret. Med hensyn til ledighedens fordeling i løbet af året er det i første række interessant, om der overhovedet er tale om ledighed. For de ledige i året er det i anden række interessant at få indtryk af ledighedens fordeling over året. Er den fx koncentreret til bestemte perioder, eller er der tale om en mindre ugentlig ledighed - spredt over hele året?¹⁷

Endvidere er oplysningerne relevante i forbindelse med beregning af timelønnen i de enkelte ansættelsesforhold. I denne sammenhæng er det særligt interessant at få opgjort ledigheden eksklusiv AF-ferie, så der kan regnes med et arbejdsår eksklusiv ferieperiode. Endelig kan oplysninger om antallet af uger med fuld ledighed anvendes til at give et bedre skøn over det reelle arbejdsomfang i løbet af året.

Tilsvarende kan summerede oplysninger om de ansatte personer anvendes til en klassifikation af virksomhederne efter fx den type arbejdskraft, der er ansat på virksomheden.

¹⁷ Se fx Jensen, P.: "Arbejdsløshed og beskæftigelse - en empirisk analyse af individuel arbejdsmarkedsadfærd", Nationaløkonomisk Tidsskrift 1987, nr. 3.

Ledighed og AF-ferie

I forbindelse med oplysningerne om ledighedsårsag findes det oplyst, om ledigheden har forbindelse med såkaldt "AF-ferie".

Der registreres 3 typer af ledighed i forbindelse med ferie¹⁸:

- AF-ferie som ansat (fx en person der er i beskæftigelse, men som skal afholde ferie uden at have indtjent feriepenge året før)
- AF-ferie som ledig (fx en person der uden beskæftigelse, og som p.t. afholder ferie)
- AF-ferie og anden ledighedsårsag (i samme uge)

Den sidste kategori betragtes *ikke* som AF-ferie i denne sammenhæng.

Disse former for ledighed har påkaldt sig opmærksomhed i forbindelse med diskussioner af den "faktiske" ledighed, og ved opgørelser af antallet af ledighedsperioder. Det gøres gældende, at bl.a. personer der registreres med ledighed på grund af "AF-ferie som ansat" egentligt ikke er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Et parallelt problem hænger sammen med, at en ledighedsperiode kan blive afbrudt, fordi en person afholder ferie, men for sin egne feriepenge - indtjent året før - på et tidspunkt, hvor den pågældende havde beskæftigelse. Denne form for "ikke-ledighed" burde i princippet medregnes som ledighed, da det er oplagt, at personens situation ikke er ændret, blot fordi den pågældende afholder ferie¹⁹.

Løbende opgørelser, hvor der var korrigeret for AF-ferie som ansat og "ikke-ledighed" på grund af ferie for egne feriepenge, ville være ønskværdige, men lader sig ikke gennemføre på nuværende tidspunkt, fordi visse af de nødvendige oplysninger ikke findes i Arbejdsløshedsstatistikregisteret²⁰.

¹⁸ Se fx "Arbejdsmarked" 1989:5, side 5, tabel 7.

¹⁹ Se fx Jensen, P. & Westergård-Nielsen, N.: "Temporary Layoffs", Studies in Labor Market Dynamics, 1989:2.

²⁰ Der arbejdes på centralt hold (sommeren 1990) på at udbygge opgørelsen af ledigheden efter disse principper.

I IDA er søgt en tilnærmet løsning på to forskellige måder. Ved den første (metode 1) foretages der en afgrænsning af ledigheden, hvor uger med ledighed på grund af:

- AF-ferie som ansat
- AF-ferie som ledig

ikke indgår. Uger med denne form for ledighed betragtes ganske enkelt som uger uden ledighed.

Ved den anden metode opgøres ledighedsperioder og skift af ledighedstilstand, på den måde, at uger med ledighedsårsagen:

- AF-ferie som ansat

ikke indgår (metode 2).

Ved hjælp af *metode 1* (eksklusiv AF-ferie som såvel ansat som ledig) kan der ved opgørelsen af den gennemsnitlige ledighedsgrad i året helt ses bort fra ferie, idet der opereres med et "arbejdsår" i stedet for et normalt kalenderår for såvel ledighedsberørte som personer uden ledighed. I princippet burde denne opgørelse kunne anvendes til at sammenligne niveauet for ledigheden over alle grupper, uanset feriepenge o.lign.

Efter samme metode kan antallet af ledighedsperioder opgøres. En person, der er i beskæftigelse, og som skal afholde ferie uden at have indtjent feriepenge, vil kunne være registreret med en ledighedsperiode på fx 3 uger med ledighedsårsagen "AF-ferie som ansat". En periode af denne type, der udelukkende består af ledighedsuger med "AF-ferie som ansat", vil ikke tælle med. Et ledighedsforløb, hvor der fx i midten af forløbet er uger med "AF-ferie som ledig", vil blive opdelt i (mindst) 2 ledighedsperioder. Dette svarer til antallet af perioder for en person, der er uden arbejde, men som selv har optjent feriepenge året før. På denne måde kan antallet af ledighedsperioder sammenlignes for personer med og uden indtjente feriepenge fra året før.

Metode 2 (kun eksklusiv AF-ferie som ansat) gør det muligt at få et mere korrekt skøn over det "reelle" skift af ledighedstilstande og ledighedsperioder ud fra de foreliggende oplysninger, men kun for de ledige uden optjente feriepenge. Ledige med optjente feriepenge fra året før vil - alt andet lige - få flere perioder med ledighed end personer uden optjente feriepenge.

3.3. Oplysninger om arbejdsløshed i IDA

I bilag 1 er vist en samlet oversigt over de oplysninger, der er medtaget i IDA vedrørende arbejdsløshed. Nedenfor gennemgås de vigtigste variable.

Gennemsnitlige ledighedsgrader

1. I året:

- I alt
- I alt eksklusiv AF-ferie

Den gennemsnitlige ledighedsgrad for hele året giver et enkelt mål for en persons ledighed i løbet af året. Opgjort eksklusiv AF-ferie kan den anvendes til fastlægge den periode, en person maksimalt kan have været i beskæftigelse.

2. Kvartalsvis:

Endvidere opgøres ledighedsgraden i de enkelte kvartaler (inklusive AF-ferie). Ud fra de kvartalsvise ledighedsoplysninger kan ledigheden fastlægges mere præcist rent tidsmæssigt, og ledighedens struktur over året belyses. Der beregnes kun en ledighedsgrad inklusiv AF-ferie på grund af tekniske problemer ved at fordele evt. AF-ferie på de fire kvartaler.

3. I ledighedsuger eksklusiv AF-ferie:

Her beregnes den gennemsnitlige ledighedsgrad for de uger, hvor personen er berørt af ledighed (eksklusiv AF-ferie). Denne oplysning angiver således intensiteten af ledigheden i de uger, hvor personen er berørt af ledighed.

Antal uger med ledighed

Ved ledighed forstås her operationelt, at ledighedsgraden blot er større end 0. I 1983 gav denne variabel følgende fordeling af de ledighedsberørte personer efter antallet af uger med ledighed²¹:

²¹ Årspublicationen "Arbejdsløsheden 1983", Danmarks Statistik 1984

Tabel 1. Ledighedsberørte personer fordelt efter antal uger med ledighed 1983.

Antal uger med ledighed	Procent
1-4 uger	20
5-13 uger	20
14-26 uger	25
27-52 uger	35
I alt	100

Det samlede antal uger med ledighed i løbet af året er måske det enkleste mål for en persons ledighed. Antallet af uger med fuld, hhv. delvis, ledighed og årsagerne til ledigheden er ligeledes interessante til belysning af ledigheds mønsteret i løbet af året. Endvidere kan antallet af uger med fuld ledighed anvendes til at fastlægge den periode, som en person maksimalt kan have arbejdet hos en given arbejdsgiver.

I IDA-sammenhæng findes følgende oplysninger om antallet af ledige uger på grund af forskellige årsager:

1. Uger med fuld ledighed (ledighedsgrad = 1000):
 - i alt
 - vejrlig
 - arbejdsfordeling
 - AF-ferie som ansat
 - AF-ferie som ledig
 - AF-ferie og anden ledighedsårsag
 - med bistandsydelse
 - uoplyst

2. Uger berørt af ledighed ($0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$)
som ovenfor under uger med fuld ledighed.

Antal ledighedsperioder

Antallet af ledighedsperioder angiver antallet af sammenhængende perioder med ledighed. En person, der har én ledighedsperiode, har således fortløbende været ledig i en enkelt - kortere eller længere - periode.

Denne variabel giver i 1983 en meget skæv fordeling af de ledighedsberørte personer:

Tabel 2. Ledighedsberørte personer fordelt efter antallet af ledighedsperioder 1983.

Antal perioder med ledighed	Procent
1 periode	39
2 perioder	28
3 perioder	16
4 eller flere	17
I alt	100

Det er således karakteristisk, at hovedparten af de ledighedsberørte er ledige i relativt få perioder.

I IDA opgøres antallet af ledighedsperioder eksklusiv AF-ferie. Der opgøres følgende ledighedsperioder (metode 1 og 2):

- antal ledighedsperioder (ledighedsgrad > 0)
- antal ledighedsperioder med delvis ledighed ($0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$)
- antal ledighedsperioder med fuld ledighed (ledighedsgrad = 1000)

Et forløb der består af fx 1 uge med delvis ledighed, der umiddelbart efterfølges af 2 uger med fuld ledighed, og afsluttende med 1 uge med delvis ledighed vil blive opgjort som:

1. én samlet ledighedsperiode
2. to perioder med delvis ledighed
3. én periode med fuld ledighed

Antallet af ledighedsperioder og fordeling mellem perioder med fuld/delvis ledighed kan anvendes til at belyse ledighedens struktur over året.

Antal skift af ledighedstilstand

Et mål for ledighedens variation over året for en person er en optælling af antallet af skift i ledighedstilstande. Overgang mellem følgende tilstande betragtes i denne forbindelse som ét skift:

- a. ledighedsgrad 0 (eksklusiv AF-ferie)
- b. ledighedsgrad 1-999 (eksklusiv AF-ferie)
- c. ledighedsgrad 1000 (eksklusiv AF-ferie)

Antallet opgøres eksklusiv AF-ferie efter såvel metode 1 som 2.

Oplysningerne om antallet af skift af ledighedstilstand kan anvendes som et enkelt mål til at beskrive ledighedens fordeling over året.

Ledighed primo/ultimo

Med henblik på at kunne reducere antallet af ledighedsperioder pga. skift af år medtages oplysninger om evt. ledighed eksklusiv AF-ferie i CRAM-uge 1 og i CRAM-uge 52/53

Ved hjælp af de ovenstående variable er oplysningerne om ledigheden i de enkelte uger blevet bragt på en fælles form for alle personer, og de burde give muligheder for at belyse personers evt. ledighed over året. Der er oplysninger, som vedrører *omfanget* af ledige uger i løbet af året og oplysninger om disse ugers evt. *spredning* og den gennemsnitlige *intensitet* i de uger, hvor en person er berørt af ledighed.

3.4. Oplysninger der ikke er medtaget

Antal forsikrede timer:

Da kvaliteten af disse oplysninger for de deltidsforsikrede, der i denne sammenhæng er de interessante, er diskutabel, er denne oplysning *ikke* medtaget.

3.5. Ad hoc variable fra Arbejdsledighedsstatistikregisteret

Mængden af oplysninger i Arbejdsledighedsstatistikregisteret er så omfattende, at det givet er et område, hvor det vil være naturligt, at der udarbejdes specielle data ud fra Arbejdsledighedsstatistikregisteret, der så efterfølgende kan anvendes sammen med de øvrige permanente variable i IDA.

4. Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)

4.1. Indhold

I AKM findes en lang række oplysninger til belysning af personers arbejdsmarkedsmæssige placering i løbet af året²². At kun nedenstående oplysninger er medtaget fra AKM skyldes, at et større udvalg af oplysninger herfra allerede indgår i RAS, og derfor er medtaget i IDA-databasen fra dette register.

4.2. Oplysninger til IDA fra AKM

A-kasse

For årene 1980-1982 findes der i Arbejdsløshedsstatistikregisteret i Danmarks Statistik ikke oplysning om A-kasse for samtlige forsikrede, men kun for de ledighedsberørte. I AKM findes der derimod oplysning om A-kasse for samtlige. Derfor hentes oplysningen herfra. I AKM findes de oprindelige A-kasse-koder i de 2 sidste af de 3 positioner, som A-kasseoplysningen fylder i AKM. Disse kan omsættes vha. et modul fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret til de normalt anvendte opdelinger i A-kasser.

ATP-indbetaling

Det samlede indbetalte ATP-beløb for alle ansættelser for de enkelte år medtages. Beløbet kan anvendes til at beregne antallet af timer i beskæftigelse og til at skønne over erhvervs-erfaring mv.

Stilling som kommunal-/statsansat

Disse oplysninger, der giver de detaljerede oplysninger om personers stilling i kommuner/staten, medtages for yderligere at kunne differentiere disse to grupper med hensyn til stilling.

²² Se "Personstatistik på registergrundlag", Danmarks Statistik 1982.

4.3. Oplysninger om arbejdsfunktion

I forbindelse med kontakten med forskningsmiljøerne ved starten af IDA fremkom fra flere sider et ønske om detaljerede oplysninger vedrørende personers *arbejdsfunktioner*. Imidlertid er oplysninger af denne type af gode grunde vanskelige at fremskaffe - ikke mindst ved hjælp af registermetoder.

I IDA findes oplysninger om Dansk Fagkode (DFK) på to-cifferniveau. Denne kode er for offentligt ansatte dannet ud fra oplysninger i Løn- og personalestatistikregisteret for denne gruppe, mens ansatte i den private sektor som hovedprincip er tildelt fagkode efter selvanvelsernes oplysninger om personens stilling. Disse DFK-koder er de mest detaljerede oplysninger om arbejdsfunktioner, der umiddelbart findes i IDA-databasen.

I IDA-sammenhæng indgår dog også en række andre oplysninger, der kan anvendes i forbindelse med forsøg på at præcisere en persons arbejdsfunktioner. Det drejer sig om oplysninger vedrørende arbejdsstilling (funktionær- og arbejdergrupper), A-kasse, erhvervsuddannelse og arbejdsstedernes branche.

Ved at kombinere oplysninger om den socio-økonomiske gruppe med DFK-koderne kan der fås mere differentierede oplysninger. Et eksempel på en DFK-kode kunne være gruppe 06, der vedrører: "Læger, sygeplejersker m.fl.", dvs. en meget bred kategori. For lønmodtagere kan der dannes følgende grupper, når denne oplysninger kombineres med personens socioøkonomiske placering:

Overordnet funktionær:	læge, tandlæge, farmaceut
Ledende funktionær:	sygeplejerske, røntgenassistent, terapeut
Funktionær i øvrigt:	plejer, sygehjælper, hospitalsfunktionær
Faglært arbejder:	bandagist, optiker, tandtekniker
Ikke-faglært arbejder:	pleje- og hospitalspersonale.

Det skal bemærkes, at Danmarks Statistik har planer om at foretage en revidering af klassifikationerne vedrørende stilling. Hensigten er for det første at foretage en mere detaljeret fastlæggelse af stillingerne, og for det andet at gøre klassifikationerne i Danmarks Statistik forenelige med en ny udgave af den internationale klassifikationsstandard (ISCO).

5. Indkomststatistikregisteret

5.1. Indhold

Dette register indeholder de detaljerede oplysninger, der oprindeligt stammer fra skatteklosteringen²³.

Oplysninger fra Indkomststatistikregisteret skal i IDA bl.a. anvendes til at beskrive personernes indkomster fra at være på arbejdsmarkedet og udviklingen heri. Desuden kan oplysningerne anvendes ved en karakteristik af personernes hovedsagelige indkomstkilde i løbet af året.

I IDA er det valgt at basere oplysninger om modtagelse af sygedagpenge og social bistand oplysningerne på Indkomststatistikregisteret, da det bl.a. begrænser udvalget af registre, der har skullet sammenkøres. Ved at vælge denne løsning registreres et evt. udbetalt beløb, men ikke datoerne vedrørende perioder for udbetaling. For bistandshjælpens vedkommende er der i princippet tale om en familieydelse. Oplysningerne herom skal derfor under alle omstændigheder behandles med varsomhed set i relation til personer.

Hele indkomststatistikområdet er dog så komplekst, at det må anset for sandsynligt, at interesserede i mere specielle oplysninger må fremskaffe yderligere data i Indkomststatistikregisteret.

5.2. Oplysninger til IDA fra Indkomststatistikregisteret

Som generelle rammebeløb er medtaget oplysninger om en persons brutto- og skattepligtige indkomst (der også findes i RAS).

Endvidere er medtaget en række oplysninger, der indgår som delbeløb i de to førnævnte beløb, som det fremgår af oversigten i bilag 1.

Oplysning om nettooverskud vedrørende ejerbolig er medtaget som en indikator for, om personen er indehaver af en ejerbolig.

²³ Se "Personstatistik på registergrundlag", Danmarks Statistik 1982.

Endvidere findes oplysninger om det samlede indbetalte ATP-beløb pr. person frem til 1987, der sammen med de årlige indbetalinger fra 1980-1987 har muliggjort tilbagebetaling til den indbetalte ATP ultimo 1979. Disse oplysninger anvendes til beregning af en skønnet erhvervs erfaring fra ATP-ordningens start i 1964 og frem til 1980. Efter dette tidspunkt findes de årlige indbetalinger til ATP, og bl.a. på dette grundlag er erhvervs erfaringen fra 1980 skønnet i IDA. I bilag 2, Skøn over erhvervs erfaring, er fremgangsmåden nærmere beskrevet.

5.3. Forbehold

I forbindelse med opgørelsen af indkomstoplysningerne er der en række tekniske afgrænsningsproblemer mellem forskellige typer af lønindkomst. Desuden sker der begrebsmæssige ændringer som følge af ændringer i skattelovgivningen i perioden 1980 - 1987.

Efterlønsoplysningerne er tvivlsomme i årene før 1984, og oplysninger om SU-stipendier findes fra 1983.

5.4. Oplysninger om typer af løn

Fra besøgsrunden blev der givet udtryk for en generel interesse for opdelinger i forskellige typer af løn. Hvad angår oplysninger om løn, så er det ikke muligt ud fra oplysningssedlerne at sondre mellem "normal" løn og løn for overarbejde mv. Der angives i IDA den samlede lønindkomst, lønnen i ansættelserne pr. november måned og et skøn over timelønnen størrelse. For de selvstændige er tilsvarende medtaget en oplysning om overskud af egen virksomhed.

6. Uddannelsesstatistikregisteret

6.1. Indhold

Uddannelsesstatistikken i Danmarks Statistik rummer en lang række forskellige oplysninger²⁴. Det drejer sig om oplysninger vedrørende almen skolegang og erhvervsuddannelse. Her findes det oplyst, hvilken uddannelse en person er i gang med, eller hvilken uddannelse den pågældende har afsluttet/fuldført. For personer der er under uddannelse findes oplysning om uddannelsesstedets adresse. Disse oplysningerne vedrører situationen pr. 1. oktober i de enkelte år.

Endvidere findes der visse oplysninger om deltagelse i de såkaldte AMU-kurser for specialarbejdere og faglærte. Disse oplysninger vedrører de enkelte kurser i året.

6.2. Oplysninger til IDA fra Uddannelsesstatistikken

Fra RAS er der i IDA umiddelbart adgang til en række uddannelsesoplysninger, der indgår i dette register. De pågældende oplysninger fremgår af oversigt 7 i bilag 1.

Ved hjælp af et omsætningsmodul er koderne i RAS for 1980-1982 for:

- seneste afsluttede almenuddannelse
- højeste fuldførte erhvervsuddannelse
- igangværende uddannelse

der oprindeligt er kodet efter den såkaldte Forspalte 4 (FORSP4), blevet omsat så de svarer til oplysninger for de efterfølgende år, der er kodet efter Forspalte 2 (FORSP2).

Højeste uddannelse

I forbindelse med fordeling af personer efter erhvervsuddannelse har der vist sig at være interesse for at kunne differentiere specielt gruppen af personer uden erhvervsuddannelse ved hjælp af oplysninger om deltagelse i AMU-kurser.

²⁴ I "Personstatistik på registergrundlag", Danmarks Statistik, 1982, er Uddannelsesstatistikregisteret og uddannelsesklassifikationsmodulet, UKM, nærmere beskrevet.

Oplysning herom indgår bl.a. i variabelen *højeste uddannelse* fra og med 1984. Fra denne variabel kan disse oplysninger hentes, da den til forskel fra højeste *fuldførte erhvervsuddannelse* netop indeholder oplysninger om deltagelse i AMU-kurser mv., hvis personen ikke har fuldført nogen erhvervsuddannelse.

I oplysningerne for 1980-1983 for denne variable indgår AMU-kurserne *ikke*, men af hensyn til kontinuiteten er oplysninger fra hele perioden siden 1980 medtaget.

Detaljerede oplysninger om AMU-kurser for faglærte/specialarbejdere

Der er medtaget særskilte oplysninger om deltagelse i disse kurser, da der som nævnt synes at være en generel interesse for oplysninger af denne type. Endvidere er det et stort antal personer, der tilmelder sig i disse kurser (ca. 90.000 på årsbasis). Der er tale om personer, der næsten alle er i beskæftigelse i forvejen.

Det er almindeligt forekommende, at en person gennemgår flere kurser i løbet af året, og da dette ofte sker i et forløb, så medtages oplysninger om det senest gennemgåede kursus. Dette kursus vil altså i denne forstand kunne opfattes som det vigtigste i løbet af året. For dette kursus medtages oplysning om branche/type²⁵, men ikke om niveau, da kurserne ikke i praksis ikke kan opdeles efter fx grundkursus/videregående kursus.

Endvidere medtages en oplysning om det samlede antal kurser, som de enkelte personer har deltaget i det pågældende år.

Der medtages oplysninger fra 1980 og fremefter. Da der er tale om relativt målrettede kurser, har det ikke forekommet relevant at medtage oplysninger fra perioden før 1980.

6.3. Forbehold

Det skal bemærkes, at uddannelsesoplysningerne for de personer, der har afsluttet deres uddannelse før 1970, bygger på oplysninger fra Folke- og boligtællingen i 1970. Imidlertid er der kun herfra medtaget oplysninger for personer født efter 1920, dvs. personer der i 1980 var under 60 år. Forklaringen er den, at kvaliteten af oplysningerne blev anset for at være for ringe for de ældre generationers vedkommende.

²⁵ Der er tale om 8-cifrede koder. For specialarbejderne findes under fx Bygge- og anlægsområdet en underopdeling på 10 kategorier: maskinførerområdet, tagdækkerområdet osv.

6.4. Oplysninger der ikke er medtaget

Oplysninger om deltagelse i kurser for unge/ledige er der ikke mulighed for at medtage, da disse oplysninger, endnu ikke findes i Danmarks Statistik (juli 1990), men kun i AMU-direktoratet.

Bilag 1:

Oplysninger i IDA fra de anvendte personregistre

Oversigt 1. Oplysninger om personer i IDA fra Beskæftigelsesstatistikregisteret (RAS)

Nøgle:

Personnummer

Baggrundsoplysninger:

Køn

Alder på novemberdato

Civilstand

Bopælsadresse pr. 1. januar

Statsborgerskabskode

Uddannelse:

Uddannelsessøgende

Igangværende uddannelse

Adresse på uddannelsesinstitution

Hel-/deltidsuddannelse

Helårsuddannelse

Løn under uddannelse

Almenuddannelse (senest afsluttede)

Almenuddannelse (senest afsluttede ISCED)

Erhvervsuddannelse (højest fuldførte)

Erhvervsuddannelse (højest fuldførte ISCED)

Beskæftigelse:

Arbejdsstilling (primær/sekundær)

Arbejdsomfang (primær/sekundær)

Formålkode (primær/sekundær). Kode for aktivitetsområde for kommunalt ansatte.

Arbejdsomfang i november

Omfang af tilknytning til arbejdsmarkedet

Branche (vigtigste tilknytning i året)
Ejerkode (vigtigste tilknytning i året)
Socioøkonomisk gruppe (vigtigste i året)
Stillingsklassificering

Arbejdsløshed:

Forsikringskategori i CRAM
Ledighedsgrad i referenceuge
Ledighedsårsag

Indkomst:

Pensionsmarkering
Bruttoindkomst
Skattepligtig indkomst

Oversigt 2. Oplysninger i IDA om arbejdssteder fra Beskæftigelsesstatistikregisteret (primært og sekundært arbejdssted)

Arbejdsgivernummer
Arbejdsstedskode
Arbejdsstedsadresse
Adressekvalitets kode
Branchekode
Branchekvalitets kode
Ejerkode
Skiftende arbejdssted
Arbejdsstedsoplysningskode

Oversigt 3. Oplysninger i IDA fra Arbejdspladsstatistikregisteret

Primær og sekundær ansættelse i november:

Løn i ansættelse

ATP i ansættelse

Antal dage ansat

Antal øvrige ansættelser i november

Sum af løn i øvrige ansættelser i november

Vigtigste ansættelse uden for november:

Arbejdsgivernummer

Arbejdsstedskode

Løn i ansættelse

ATP i ansættelse

Antal dage ansat

Formålkode (kommunalt ansatte)

Antal øvrige ej-novemberansættelser

Sum af løn i øvrige ej-novemberansættelser

Alle ansættelser:

Samlet sum af lønbeløb

Oversigt 4. Oplysninger i IDA fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret

Ledighedsgrad i året

Ledighedsgrad i året eksklusiv AF-ferie

Ledighedsgrad i de fire kvartaler

Antal uger med ledighedsgrad=1000

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og vejrligsledighed

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og arbejdsfordeling

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og AF-ferie som ansat

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og AF-ferie som ledig

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og AF-ferie og anden ledighedsårsag

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og bistandsydelse

Antal uger med ledighedsgrad=1000 og uoplyst

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og vejrligsledighed

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og arbejdsfordeling

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og AF-ferie som ansat

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og AF-ferie som ledig

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og AF-ferie og anden ledighedsårsag

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og bistandsydelse

Antal uger med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ og uoplyst

Antal uger med ledighedsgrad=0

Antal perioder med ledighedsgrad>0 eksklusiv AF-ferie

Antal perioder med $0 < \text{ledighedsgrad} < 1000$ eksklusiv AF-ferie

Antal perioder med ledighedsgrad=1000 eksklusiv AF-ferie

Antal skift af tilstande (0,1-999,1000 og ledighedsgrad korrigeret)

Gennemsnitlig ledighedsgrad i ledighedsperioder eksklusiv AF-ferie

Ledighedsgrad i uge 1 (første uge i CRAM-år)

Ledighedsgrad i uge 52/53 (sidste uge i CRAM-år)

Oversigt 5. Oplysninger i IDA fra Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)

A-kasse

Samlet indbetalt ATP-beløb

Stilling som kommunal-/statsansat

Oversigt 6. Oplysninger i IDA fra Indkomststatistikregisteret

Primærindkomst:

Løn

Arbejdsgiveradministrerede pensionsbidrag

Nettooverskud af selvstændig virksomhed

Fradrag/indkomst for medarbejdende ægtefælle

Overførselsindkomst:

Kontanthjælp

Arbejdsløshedsunderstøttelse

Dagpenge under sygdom og barsel (lønmotagere/selvstændige)

Sociale pensioner

ATP-pension

Efterløn

SU-stipendium

Andet:

Nettooverskud, ejerbolig

Aktiver

Passiver

Nettoformue

Oversigt 7. Oplysninger i IDA om uddannelse der indgår via RAS

Igangværende uddannelse

Helårselev

Løn under uddannelse

Heltid/deltids uddannelse

Adresse på uddannelsesinstitution

Seneste afsluttede almenuddannelse

Højeste fuldførte erhvervsuddannelse

Oversigt 8. Øvrige oplysninger i IDA fra Uddannelsesstatistikregisteret

Om deltagelse i AMU-kurser:

Kode for branche/type for seneste kursus i året

Antal kurser gennemført i året

Højeste uddannelse:

Oplysninger om højeste fuldførte erhvervsuddannelse suppleret med oplysning om deltagelse i AMU-kurser.

Bilag 2. Skøn over erhvervs erfaring

1. Problemstilling

Erhvervs erfaring må anses for at være et væsentligt karakteristika ved personer i arbejdsstyrken. Det formodes at være en egenskab, der kan anvendes til at forklare forskelle mellem personer, der på andre områder har de samme karakteristika. Der kan fx være tale om at forklare lønforskelle eller mobilitetsforskelle ved hjælp af personernes erhvervs erfaring.

Det er givet, at erhvervs erfaringen rummer dels kvalitative, dels kvantitative elementer. Med hensyn til de kvalitative forhold kan der tænkes på viden så som oplæring og jobtræning og på færdigheder som fx produktivitet.

Erhvervs erfaringen kan både vedrøre forhold, der normalt opfattes som positive som de ovennævnte, men erhvervs erfaringen kan også have sammenhæng med negative forhold som fx nedslidning.

I IDA-sammenhæng har ambitionen ikke været at belyse samtlige de ovennævnte forhold, da det på forhånd er givet, at det ikke vil kunne lade sig gøre ud fra registeroplysninger. Hensigten har i stedet været at opstille et udtryk for alene den kvantitative side af erhvervs erfaringen for lønmodtagere. Dvs. at søge at opstille et mål for, hvor meget en person samlet har været i beskæftigelse for lønmodtagere. Der søges altså efter et mål, hvor summen af fx det antal timer, en person har været beskæftiget i, anvendes til en klassifikation af erhvervs erfaringen.

2. Datagrundlag

Datagrundlaget for at skønne over erhvervs erfaringen for lønmodtagere er først og fremmest indbetalingerne til ATP. Disse indbetalinger blev startet i 1964 og har fungeret siden. Hvis en person har over hvad der svarer til 10 timers arbejde som lønmodtager pr. uge og er i alderen mellem 16-66 år, skal der indbetales ATP-bidrag fra arbejdsgiver og arbejdstager. Det er bl.a. disse indbetalte beløb, der her forsøges anvendt som udgangspunkt for erhvervs erfaringen. Desværre er indbetalingerne ikke en simpel funktion af det præsterede antal arbejdstimer, men beregnes derimod som en trappefunktion, hvor indbetalingerne

skifter ved hhv. 10, 20 og 30 timers arbejde pr. uge. Dette vanskeliggør anvendelse af ATP-indbetalingene som skøn for det præsterede antal timer²⁶.

I IDA findes fra 1980 de årlige indbetalinger opgjort ud fra oplysningssedlerne. ATP-ordningen har fungeret siden 1964, og det har derfor været af interesse også at få et skøn over erhvervs erfaringen i perioden fra 1964 til 1979. Vi har stillet os tilfreds med at få et samlet skøn for hele denne periode, og altså ikke en opgørelse på de enkelte år i denne sammenhæng.

På grund af tekniske og praktiske forhold er dette problem blevet løst på en lidt speciel måde. Udgangspunktet har været det samlede indbetalte ATP-beløb pr. ultimo 1987. Dette beløb er dernæst tilbageregnet til beløbet pr. ultimo 1979 ved hjælp af oplysninger om de årlige indbetalinger for 1980-1987. Beløbet findes for personer født i 1/1 1921-31/12 1971, dvs. personer der pr. 1/1 1980 var under 59 år.

Til bestemmelse af det præsterede antal arbejdstimer findes i IDA endeligt fra og med 1980 oplysninger om ledighedsgrad i året. Denne størrelse og oplysning om forsikringskategori kan anvendes til at beregne et maksimalt antal arbejdstimer i året i forhold til normaltallet.

Opgørelsen af erhvervs erfaringen kan altså baseres på:

1. Perioden 1964-1979: Samlet indbetalt ATP
2. Fra og med 1980: Årlige oplysninger om indbetalinger til ATP og om ledighedsgrader samt forsikringskategori.

3. Samlet skøn over erhvervs erfaring i perioden 1964-1979

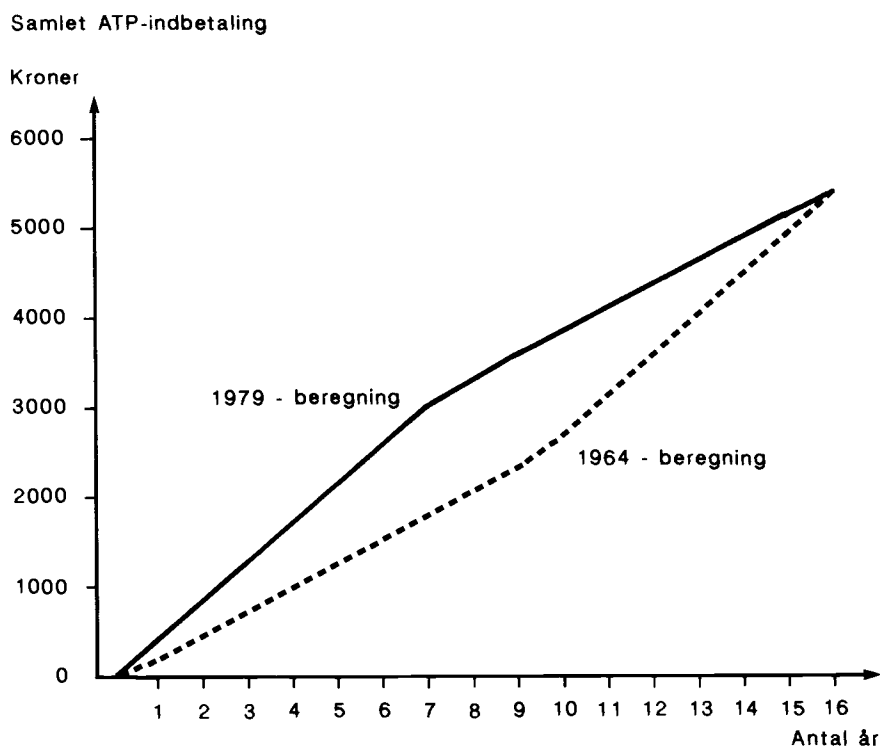
Det indbetalte ATP-beløb fra 1964-1979 er omregnet til et udtryk for erhvervs erfaringen i denne periode.

Personer, der ultimo 1979 er mellem ca. 32 år og 66 år, har haft mulighed for at indbetale ATP i hele ordningens levetid. For personer, som der ikke er indbetalt det maksimale beløb for i denne periode, er det især afgørende, om man beregner erhvervs erfaringen ud fra en forudsætning om, at personen har været med i ordningen fra starten i 1964 eller var

²⁶ Se nærmere i "Timeløn og arbejdsomfang i den enkelte ansættelse", Arbejdsnotat nr. 31.

med ved periodens slutning i 1979. Det skyldes, at ATP-bidraget er steget flere gange i perioden.

Figur 1. Forholdet mellem ATP-indbetaling og skønnet erhvervs erfaring 1964-1979.

Figur 1 viser sammenhængen mellem indbetalt ATP og antal år som fuldtidsbeskæftiget ved en beregning henholdsvis "nedefra" og "oppefra", altså med enten start i 1964 eller i 1979. Det ses, at forskellen maksimalt er på ca. 3,5 år.

For personer, der ultimo 1979 er under 32 år og som har fået indbetalt ATP, må det formodes, at de er i arbejdsstyrken ultimo 1979. En beregning "oppefra" vil derfor stemme bedst for denne gruppe.

Under alle omstændigheder vil det gælde for samtlige personer, at beregningen kun kan angive et minimumsskøn for antal år i beskæftigelse, jf. tidligere analyser hvoraf det fremgår, at selv et mindre ATP-beløb i princippet kan dække over et ikke uvæsentligt antal timers lønmodtagerbeskæftigelse. Årsagen er den trappefunktion, som ATP opgøres ud fra.

Da skønnet for de yngre generationer vil nærme sig kurven for det mindste antal år for et givet ATP-beløb, er her valgt at anvende en beregning "oppefra" som udtryk for erhvervs erfaringen i den pågældende periode, hvilket giver et minimumsskøn.

I IDA er både medtaget den beregnede erhvervs erfaring og det samlede indbetalte ATP-beløb pr. ultimo 1979, så brugere der vil vælge et andet udgangspunkt kan foretage alternative skøn.

4. Årligt skøn fra 1980

For årene fra og med 1980 findes for de enkelte personer såvel oplysninger om ATP-indbetaling som oplysninger om ledighed og forsikringskategori fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret.

Formålet med opgørelsen af erhvervs erfaringen er at få et simpelt udtryk for en persons omfang af beskæftigelse som lønmodtager i de enkelte år. I denne sammenhæng anvendes derfor det indbetalte ATP-beløb i forhold til beløbet for en fuldtidsansat i et helt år som et udtryk for den relative erhvervsdeltagelse som lønmodtager. Problemerne som følge af at ATP-indbetalingerne udgør en trappefunktion ses der bort fra i denne sammenhæng. Ud over ATP-indbetalingerne findes også oplysninger om evt. ledighed. Der er her anvendt den betragtning, at erhvervsdeltagelsen højst kan svare til forskellen mellem det forsikrede antal timer på årsbasis fratrukket ledigheden i året. Fx kan en person, der er heltidsforsikret, højst have haft en erhvervsdeltagelse, der svarer til forskellen mellem det årlige normaltmetal fratrukket antallet af ledige timer. Oplysninger fra Arbejdsløshedsstatistikregisteret tillægges således større vægt end ATP-oplysningerne. Personer, der er heltidsforsikrede, dvs. som er forsikrede i over 30 timer om ugen, er sat til en arbejdstid på fuld tid. Deltidsforsikrede, der er forsikrede i 15-30 timer om ugen, er sat til alle at have 30

timers beskæftigelse om ugen. Dvs. at i begge situationer vil erhvervserfaringen for det enkelte år have tendens til at blive overvurderet.

Beregningen af erhvervserfaringen for lønmodtagerne det enkelte år er her foretaget på følgende måde for personer i alderen 17-66 år:

1. Beskæftigelse på fuld tid hele året sættes til en relativ erhvervserfaring på 1000. Personer med mindre arbejdstid eller som ikke har arbejdet hele året får en erhvervserfaring i forhold hertil. En person, der fx har arbejdet på halv tid hele året, får en erhvervserfaring på 500.
2. For personer, der ultimo året er heltidsforsikrede eller som ikke er forsikrede, sættes den maksimale relative erhvervserfaring til 1000 pr. år, mens den for deltidsforsikrede sættes til 750.
3. I første omgang beregnes et udtryk for det præsterede antal arbejdstimer ud fra ATP-indbetalingerne, idet det indbetalte ATP-beløb sættes i forhold til beløbet for en fuldtidsansat og ganges med en faktor på 1000. Dernæst ganges ledighedsgraden i året (0-1000) med $3/4$, hvis den pågældende har været deltidsforsikret. Endeligt lægges disse to udtryk sammen.
4. Hvis summen af de to udtryk er større end 1000 for heltidsforsikrede og ikke-forsikrede eller over 750 for deltidsforsikrede, så sættes den relative erhvervserfaring til maksimumstallet fratrukket den omregnede ledighedsgrad. Ellers anvendes det beregnede forhold mellem ATP-indbetaling og beløbet for en fuldtidsansat som et mål for erhvervserfaringen.

5. Samlet skøn fra 1964

Skønnet over erhvervserfaringen for perioden 1964-1979 og de årlige efterfølgende skøn kan lægges sammen og på denne måde give et samlet udtryk for erhvervserfaringen i perioden. Denne oplysning findes ligeledes i IDA-databasen.